

GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE GRONINGEN

Groningen, 27 januari 2021

Dossiernr. : K20009

Documentnr. : 2021-008849

Verzonden : 29 januari 2021

Het college van Gedeputeerde Staten heeft op 20 januari 2021 een wijzigingsverzoek in het kader van de Wet natuurbescherming, hoofdstuk soorten, ontvangen voor het project Aanleg tijdelijke weg Middelberterweg 2-24 te Middelbert.

De aanvraag is ingediend door Bureau Waardenburg, Oosterweg 127, 9750 AC te Haren, in opdracht van Bureau Meerstad, Zijlkade 2, 9613 CV te Meerstad,

BESLUIT:

Het college van Gedeputeerde Staten besluit de op 12 mei 2020 verleende ontheffing met kenmerk K20009 (documentnummer 2020-045866) te wijzigen zoals hiernavolgend in dit besluit staat beschreven;

- I. de voorschriften ongewijzigd van kracht te laten en aan te vullen met de in dit besluit bijgevoegde voorschriften;
- II. het besluit van 12 mei 2020 verder ongewijzigd van kracht te laten;
- III. de bijlagen deel uit te laten maken van dit besluit;

- IV. voor zover de aanvraag niet in overeenstemming is met de gestelde voorschriften en beperkingen, zijn deze laatste bepalend. Bij strijdigheid tussen de voorschriften en de bijlagen bij dit besluit prevaleren deze als volgt:
1. voorschriften;
 2. overwegingen bij dit besluit;
 3. overwegingen bij besluit van 12 mei 2020;
 4. het wijzigingsverzoek van 20 januari 2021 en de oorspronkelijke aanvraag van 14 februari 2020, inclusief alle bijlagen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

namens dezen:

A.J. Hoogerwerf
Hoofd van de afdeling Landelijk Gebied en Water

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.

Toelichting

Wij verwijzen u naar de bijlage Overwegingen bij het Besluit voor nadere motivering.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit bestaat de mogelijkheid om binnen zes weken na verzenddatum van deze brief een bezwaarschrift in te dienen. Meer informatie daarover vindt u op de website van de provincie Groningen (<https://www.provinciegroningen.nl/contact/klacht-over-de-provincie/bezwaar-maken/>). Als u overweegt een bezwaarschrift in te dienen, zouden wij het op prijs stellen als u eerst contact met ons opneemt. Wellicht kunnen uw bezwaren door een toelichting van ons worden weggenomen.

Het bezwaar dient enkel gericht te zijn op dit besluit. Tegen overige zaken die reeds in de ontheffing van 27 januari 2021 zijn vastgesteld is indienen van een bezwaar niet meer mogelijk.

Het indienen van een bezwaarschrift schort de werking van dit besluit niet op. U kunt daarvoor een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de rechtbank. Een voorlopige voorziening is een zelfstandige procedure. Meer informatie over het vragen van een voorlopige voorziening vindt u op www.rechtspraak.nl.

Meer informatie

Wij vertrouwen er op dat voldoende duidelijk is welke voorwaarden aan dit besluit verbonden zijn. Heeft u nog vragen, dan kunt u bellen naar telefoonnummer 050 - 316 45 43. U wordt dan doorverbonden met een medewerker die uw vragen zal beantwoorden. Bij correspondentie over deze brief verzoeken wij u het correspondentienummer te vermelden.

BIJLAGEN

Gewijzigde voorschriften

Aan de ontheffing van 12 mei 2020 zijn de volgende voorschriften toegevoegd:

Specifieke voorschriften

1. Alle maatregelen dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹
 - b. op het gebied van waterspitsmuis.

10. Binnen het project dienen maatregelen getroffen worden om het verloren gegane habitat voor waterspitsmuis achteraf te compenseren.
 - h. Zo dient in de eerste plaats habitat beschikbaar gemaakt te worden rondom de poel die aangelegd wordt voor heikikker.
 - i. Daarnaast dient een watergang in het plangebied aan de noordzijde te worden voorzien van een natuurvriendelijke oever over een lengte van ruim 400 meter met een flauwte van het talud (die doorloopt tot onder de waterlijn) tussen de 1:3 en 1:5.

13. Monitoring zoals in oorspronkelijk voorschrift 13 voorgeschreven is,
 - a. geldt ook voor waterspitsmuis.

¹ Provincie Groningen verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau, een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de natuurwetgeving, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied); en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

Overwegingen bij Wijzigingsbesluit

Wijzigingsverzoek

Voor de werkzaamheden in Meerstad is op 12 mei 2020 een ontheffing verleend voor verschillende verbodsovertredingen ten aanzien van heikikker. In het destijds uitgevoerde onderzoek is geconcludeerd dat het plangebied ongeschikt is voor waterspitsmuis, waardoor er logischerwijs geen ontheffing is aangevraagd voor deze nationaal beschermde soort (Buro Bakker, 2019). Op 21 oktober 2020 is echter een dode waterspitsmuis aangetroffen. Dit was tijdens de ecologische begeleiding in het gebied ten behoeve van heikikker. In overleg met bevoegd gezag is besloten een aanvulling op te stellen voor de bestaande ontheffing, specifiek voor waterspitsmuis.

Ecologische afweging

Onderzoeksmethode

Aanwezigheid van waterspitsmuis is op basis van landelijke protocollen en onder begeleiding van ecologisch deskundigen voldoende nauwkeurig onderzocht, maar niet aangetroffen. Pas tijdens de uitvoering van de werkzaamheden waarvoor op 12 mei 2020 ontheffing is verleend, is een dode waterspitsmuis, en daarmee aanwezigheid van deze beschermde soort, vastgesteld.

Resultaten

Er is één dode waterspitsmuis in het plangebied aangetroffen. Dit bevestigt de aanwezigheid van een populatie van deze soort in dit voor deze soort suboptimale leefgebied.

Negatieve effecten zonder aanvullende maatregelen

Door de werkzaamheden worden essentiële functies binnen het plangebied voor waterspitsmuis vernietigd. De werkzaamheden hebben effect op de aangetroffen rust- en voortplantingsplaatsen en foerageergebied binnen het plangebied. Daarnaast heeft de ingreep negatieve effecten op individuen van deze soort. Dit betekent een overtreding van de verbodsbepaling "opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen" (artikel 3.10, lid 1b, Wnb).

Als gevolg van de voorgestelde zorgvuldige werkwijze is van opzettelijk doden van waterspitsmuis geen sprake. Het betreft een mobiele soort en er worden genoeg maatregelen in acht genomen om doden te voorkomen, zoals het ongeschikt maken van leefgebied. Als toch een individueel dier dood aangetroffen wordt, zoals hier het geval was, is daarbij geen sprake van opzettelijkheid. Overtreding van de verbodsbepaling lid 1a van artikel 3.10 (opzettelijk doden) is daarom niet aan de orde.

Maatregelen om negatieve effecten te voorkomen of te minimaliseren

Met de genoemde werkwijze (onmiddellijk stilleggen van de werkzaamheden bij het aantreffen van de waterspitsmuis, behalve in die delen waar aanwezigheid van waterspitsmuis uitgesloten kon worden), is voldaan aan voorschrift 3 uit de ontheffing van 12 mei 2020. Met de voorgestelde compensatie en verdere planning van de werkzaamheden worden de effecten op waterspitsmuis zo veel mogelijk beperkt. Deze en andere maatregelen zijn nader uitgewerkt in de Voorschriften. Globaal komt dit neer op het volgende:

- werken buiten de kwetsbare periode;
- aanbieden alternatief leefgebied dat voor waterspitsmuis geoptimaliseerd wordt;
- begeleiding van de werkzaamheden door ecologisch deskundige.

De werkzaamheden die uitgevoerd zijn betreffen de voorbereidingswerkzaamheden voor het aanleggen van een tijdelijke weg en een hoofdonthoudingsweg, zoals genoemd in het activiteitenplan (Buro Bakker, 2020). De waterspitsmuis is aangetroffen tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden. Het is daarom niet meer mogelijk om mitigerende maatregelen vooraf te nemen. Binnen het project zullen daarom maatregelen getroffen worden om het verloren gegane habitat achteraf te compenseren. Zo zal er in de eerste plaats habitat beschikbaar komen rondom de poel die aangelegd wordt voor heikikker. Dit zal naar verwachting marginaal habitat betreffen, aangezien

waterspitsmuizen vaker aangetroffen worden bij watergangen. Daarnaast zal een watergang in het plangebied aan de noordzijde worden voorzien van een natuurvriendelijke oever over een lengte van ruim 400 meter met een flauwte van het talud tussen de 1:3 en 1:5.

De aanleg van de natuurvriendelijke oever in combinatie met de compensatie voor de heikikker zal ervoor zorgen dat naar verwachting na afronding van de werkzaamheden meer geschikt habitat zal zijn voor waterspitsmuis dan voorafgaand aan de werkzaamheden.

Door de uitvoering van bovenstaande maatregelen wordt ervoor gezorgd dat zowel tijdelijk als op lange termijn voldoende essentieel leefgebied behouden blijft.

Gunstige staat van instandhouding

De waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snel stromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. Hij komt voor bij beken, rivieren, sloten, plassen en daar waar grondwater opwelt. Ook wordt hij veelvuldig aangetroffen langs de binnenduinrand, natuurlijke duinmeren en kunstmatige infiltratiegebieden. De waterspitsmuis komt alleen daar voor waar bodembedekkende vegetatie aanwezig is en waar binnen een straal van 500 meter water is te vinden. Bovendien moet er in de oevers voldoende schuilmogelijkheid zijn waar de waterspitsmuis zich kan terugtrekken om zijn prooi op te eten (zoogdiervereniging, 2021) Zoals te zien is in figuur 1 komt de soort op veel plaatsen in Nederland voor, met name in het noorden.

In de provincie Groningen komt de waterspitsmuis met name veel voor aan de westkant van de provincie (zie figuur 1). Rond het plangebied is bij de Harksteder Broeklanden een populatie aanwezig (Buro Bakker 2019). Deze is echter in 2019 niet aangetroffen, maar wel in 2016. De waterspitsmuis is echter een moeilijk te vangen soort. In het rapport van Buro Bakker is geconcludeerd dat de waterspitsmuis niet aanwezig is buiten de Harksteder Broeklanden. Door de waarneming op 21 oktober 2020 is nu bekend dat de waterspitsmuis ook buiten de Harksteder Broeklanden aanwezig is. De grootte van de populatie is echter niet goed vast te stellen. Het habitat was echter suboptimaal en is na het uitvoeren van de werkzaamheden zelfs nog verder ongeschikt geworden. Het betreft naar verwachting dan ook maar enkele individuen.

Doordat de uitvoering van de maatregelen een positief effect heeft op het leefgebied van waterspitsmuis, heeft dit eveneens een positief effect op de lokale populatie van deze soort en dragen de werkzaamheden op de langere termijn juist bij aan een gunstige staat van instandhouding.

Eindoordeel ecologische afweging waterspitsmuis

Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zal de voorgestelde manier van werken de negatieve effecten op aangetroffen beschermde soorten voorkomen of tot een voldoende minimum beperken. Gezien bovenstaande is gegarandeerd dat de huidige populatie in stand kan blijven, en naar verwachting gezien de groene plus kan toenemen in de toekomst, en dat de gunstige staat van instandhouding van waterspitsmuis gewaarborgd blijft.

De wijzigingen met betrekking op waterspitsmuis zijn in bijgevoegde 'Gewijzigde Voorschriften' nader uitgewerkt. Verder blijven de oorspronkelijke voorschriften van kracht. Hiermee blijft de gunstige staat van instandhouding van waterspitsmuis en heikikker voldoende gewaarborgd.

Conclusie

Omdat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is, kan aan het verzoek om wijziging van de oorspronkelijke ontheffing tegemoet worden gekomen.

Om de activiteit uit te voeren is aanvullend ontheffing nodig van verbodsbepalingen zoals in de volgende tabel weergegeven.

Omdat geen afbreuk gedaan wordt aan het streven de soort(en) in een gunstige staat van instandhouding te brengen of te houden, is de oorspronkelijke ontheffing met kenmerk K20009 (documentnummer 2020-045866) aangevuld met:

voor de volgende soort	voor artikel 3.10 lid 1b ¹
waterspitsmuis (<i>Neomys fodiens</i>)	toegekend

¹Het betreft de verbodsbepalingen:

lid 1a, opzettelijk doden of vangen;

lid 1b, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen;

Omdat er geen sprake is van een overtreding van de verbodsbepaling "opzettelijk doden", is artikel 10 lid 1a voor waterspitsmuis niet van toepassing.

Daarom wijzigen wij, Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen de ontheffing, van 12 mei 2020 in het kader van de Wet natuurbescherming op bovengenoemde aspecten. De activiteit kan daarmee in het omschreven plangebied binnen de ontheffingperiode en met inachtneming van de voorschriften gerealiseerd worden. De wijzigingen zijn in 'Gewijzigde Voorschriften' nader uitgewerkt. Verder blijven de oorspronkelijke voorschriften van kracht.